

Helyesírás (helyesírási alapelvek, elválasztás, betűrend, összetett szavak helyesírása)

1. helyesírási alapelvek

I. kiejtés szerinti írásmód

- a) szín, színes, színész
- b) zsír, zsíros, zsírt, de: zsiradék
- c) bú, szú, fű, mű, ágyú, aszú, betű, derű, de: adu, bábu, eskü, menü
- d) domború, gömbölyű
- e) kéz-szabály: híd, ín, nyíl, víz, kút, lúd, nyúl, rúd, úr, út, fűz., szűz, tűz
- f) passzív – passzivitás
- g) ború – borul, fésű – fésül
- h) –ul, -ül, -ít...
- i) jöjjön, fújjon, lőjön, folyjon, hagyjon, de: higgyen

II. szóelemző írásmód

- a) mássalhangzó-hasonulás
 - írásban jelöletlen teljes hasonulás
 - zöngéesség szerinti részleges hasonulás
 - képzés helye szerinti részleges hasonulás
- b) mássalhangzó-összeolvadás
- c) mássalhangzó-rövidülés
- d) mássalhangzó-kiesés
- e) mássalhangzó-nyúlás
- f) sakk-kör, balett-táncos
- g) Mariann-nal, Ivett-től

III. hagyományos írásmód

- a) Batthyány, Cházár, Dessewffy, Jósika, Széchenyi, Thököly, Zichy
- b) lyuk, lyukas, lyukaszt
- c) ilyen, olyan, amely, amilyen

IV. egyszerűsítő írásmód

- a) loccsan, jeggyel, Berettyó, Arannyal
- b) kiv. jegygyűrű, kulcscsomó
- c) orra, tollal, könnyé, nagyobbban

d) kiv. balett-táncos, Hermann-nál, Bükk-kel, Blikk-kel

2. elválasztás

a) szótagolás szerinti elválasztás:

asz-tal, há-zig, me-ta-fo-ra, Be-rety-tyó, Le-ó, fi-a-i-é

Zsolt, Gaal, team

meny-nyi, ősz-sze

ost-rom, temp-lom

bo-dza, lán-dzsa

Ri-chárd, pra-xis

Beö-thy, De-seő, Fa-ra-ghó, Gior-gio

b) összetett szavak elemeik szerinti elválasztása:

meg-int, me-gint

csak-is, vas-út

fel-ad, szét-üt

leg-a-lább, leg-e-rő-sebb

3. betűrend

a) jácint – Jácint

b) cukor – csata

c) lom – lomb – lombik

d) kasza – kassza

e) Eger – egér, kerek – kerék, elől – elől, koros – kóros, szüret – szűret

f) kis részben – kissé – kis sorozat

g) cukor – Czuczor, Gaal – galamb

4. összetett szavak helyesírása

a) szóismétlések: fiam, fiam; már-már

b) valódi mellérendelő összetételek: süt-főz, sütnék-főznek; búbárat, búbánata

c) ikerszók: irul-pirul, irult-pirult; limlom, limlomot

d) alárendelő összetételek:

➤ 2 tag: egybe

➤ 3 vagy több tag: egybe vagy kötőjellel (szótagszámlálás!)

➤ **3 mozgószabály!**

e) **aranylánc, fehérarany lánc, arany nyaklánc, fehérarany nyaklánc**

ötméteres, tizenöt méteres, öt négyzetméteres, tizenöt négyzetméteres

védőgát...

Továbbá:

tulajdonnevek helyesírása

számok és keletezés

1. Melyik a helyes? Karikázd be!

Mond el nekem, hogy mi bánt.../ Mondd el nekem, hogy mi bánt...

Játsz a testvéreddel!/ Játssz a testvéreddel!

Nőjj nagyra!/ Nőj nagyra!

Higgy nekem!/ Higgy nekem!

Haggy békén!/ Hagyj békén!

2. Pótold a pontot, ha szükséges!

2018 jan 8

2018 év január hó 8 napján

2018 januárjában

2018 január 8-án

2018 telén

3.

a) Hosszú vagy rövid?

szerv...z, h...zlal, t...zes, v...asztal

...géret, b...ztat, k...váncsi, sz...nézskedik

Felvételi előkészítő szakkör magyar nyelvből

8. évfolyam

7. alkalom

men..., jószív..., rev..., t...zes

toronydar..., bőségszar..., hind..., rövidár...

ágy..., borj..., báb..., gyan...

b) Ly vagy j?

laká..., ragá..., sirá..., harká..., papagá..., fogo..., bago..., muszá..., nyava...a, má...va, zöre..., perse...

4. Írd le helyesen!

orránszáján

Kossuthnótaéneklés

hányaveti

békeszerződéstervezet

ímmelámmal

mosógépszerelő

ugribugri

madárlátta

lebbencsleves

munkavállaló

iskolaudvar

gyapjúsál

5. Betűrendbe sorolás. Melyik van előbb? Karikázd be!

Kerek vagy Kerék

kovács vagy Kovács

Kováts vagy Kovács

Kovách vagy Kovács

Thewrewk vagy Török

Török vagy török

6. Szótagolva írd le az alábbi neveket!

- Buday
- Eördögh
- Gaál
- Kultsár
- Miskolczy
- Pais

7. Ragaszd a megadott névhez a megfelelő toldalékot!

- Czuczor. Kire?
- Jósika. Kit?
- Kossuth. Kihez?
- Kölcsey. Kinél?
- Veér. Kiről?
- Vörösmarty. Kié?
- **Kivel?**
- Madách
- Makk
- Marx
- Papp
- Rátz
- Végh

8. A szópár melyik tagja van előbb a betűrendbe sorolás szabályai szerint? Karikázd be!

Tisza Kálmán – Tiszahát

keres – kérés

csapat – Csele

Jácint – jácint

kaszinó – kassza

Irak – Irán

nyár – nyák

kistányér – kis virág

9. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!

dodzsem, ablakkeret, praxis, partig, legalsó, Beöthy

10. Helyesírási totó. Írj középre 1-est, ha csak a bal oldali; 2-est, ha csak a jobb oldali; 3-ast, ha mindkét alak helyes; X-et, ha egyik alak sem helyes a sorban!

bal oldali		jobb oldali
bízik		bíztat
kísérlet		igéret
málik		múlik
menyasszony		menyország
szárnyal		szárnnyal
játszanak		játsszanak
zsivaly		bólya
bojt		bolyt
megtudom mondani		megtudja az igazat
arany jánosi		Arany János-i
Madách színház		Madách Színház
Szabadság híd		Duna-híd
2019 májusa		2019. májusa

11. Állítsd számozással betűrendbe a felsorolt zeneszerzők nevét!

Bartók Béla, Kodály Zoltán, Bakfark Bálint, Erkel Ferenc, Kacsóh Pongrác

12. Pótold a szavakban a hiányzó j vagy ly betűt!

a) pá.....a b) harká..... c) papagá..... d) re.....té.....

13. J vagy ly? Egészítsd ki az alábbi szavakat!

o__an, befe__ezés, tolv__a, cseké__, tekinté__es, szila__, gyű__temény, sóha__,
pa__kos, muszá__, nyá__as, me__ik, fo__ik, zsinde__, tava__, hangyabo__, megi__eszt,
apá__

ír	ír + -ja	ír + -ják	ír + -jon
tanul	tanulja		
ás		ássák	
játsz(ik)			játsszon
edz	eddze		
hoz		hozzák	
metsz			metsszen

14. Töltsd ki a fenti táblázatot!

15. Válaszd ki az alábbiak közül a helyesen írt szavakat!

lakkkenőcs

☐ mellel

☐ szenny

☐ potytyan

☐ kulcscsomó

☐ Széll-lel

☐	toállal
☐	könnnyel
☐	bükk-ke
☐	balett-tanár
☐	locs-csan
☐	fröccsen

16. Írd le helyesen a fenti, helytelenül írt szavakat!

17. Illeszd össze a szavakat és a toldalékokat! Írd le helyesen!

kulcs + csont

Budakeszi + i

Hermann + nal

meggy + vel

balett + terem

busz + val

lvett + től

makk + val

18. Egészítsd ki a mondatokat a megadott szavak megfelelő alakjával!

Vannak, akik _____, és vannak, akik akácfával fűtenek szívesen. (bükk)

Tegnap sokan kérdezték _____, merre járt a múlt héten. (Bernadett)

A mérkőzésen az _____ nagyon vigyázni kell, mert könnyen megsérülhet. (orr)

A nyáron sokat fürödtünk a _____ strandon. (Balatonalmádi)

Azt hitte, hogy _____ válik egy egyszerű kitűzőtől. (seriff)

Gondoltad volna, hogy egy _____ ennyire drága?

(futball-labda/futballabda/futballlabda)

Azt gondolták, hogy a _____ lesz a legmegfelelőbb ajándék a névnapjára. (nefelejcs-csokor/nefelejccsokor/nefelejccsokor)

Biztosan őt láttátok _____ sétálni? (lvett)

A vasárnapi eljegyzésen a vőlegény kezéből véletlenül kiesett a _____.

(jeggyűűű/jeggyűűű/jegy-gyűűű)

Ez a megoldás egyáltalán nem _____. (ésszerű/ésszerű/ész-szerű)

19. Hol hiányzik a pont?

1896 aug 23-án

2006 januári

2021 májusában

2012 előtt

2016 és 2017 között

2017 végzősei

2017 I 3-án

**20. A szópár melyik tagja van előbb a betűrendbe sorolás szabályai szerint?
Karikázd be!**

Eger – egér

kis számban – Kiss Ernő

Gaal – galamb

Tisza-part – Tiszahát

kóros – koros

nagygyakorlat – naggyá

író – iroda

pirinyó - pirinkó

21. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!

lodzsa, mézeskalács, taxi, kenyérért, legelső, Faraghó

22. Hol hiányzik a pont?

2017 jan 1-jén	2017 januári	2017 januárjában	2017 tele
2016 után	2017 I 6-án	2017-ben	

23. Pótold a hiányzó j/ly mássalhangzót!

_ukaszt, ga__, me_ik, ame_, cseké_, ragá_, laká_, roba_, zöre_, döre_, tava_, nyava_a,
gereb_e, bó_a, cser_e

24. Írd le helyesen a következő régies családneveket!

battyányi, császár, cec, dezsőfi, egresi

25. Pótold a hiányzó i, u, ü/í, ú, ő magánhangzókat!

sz_ nész, sz_ ves, h_ svét, s_ lyos, gy_ jtemény, ágy_, káty_, tan_, ned_, báb_